

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

THEOGNI-

DIS MEGARENsis SEN-
tentia Elegiacæ, cum interpretatio-
ne & Scholijs Eliæ
Vineti.

ACCESSIONT ET HORVM
Poetarum opera Sententiosæ:

Phocylidis	Rhiani
Pythagoræ	Eratosthenis
Solonis	Panyasidis
Tyrtæi	Lini
Naumachij	Menecratis
Callimachi	Posidippi
Mimnermi	Metrodori
Eueni	Simonidis.

Seniorum libellus.

Omnia in usum Scholarum collecta, & ad uer-
bum conuersa per IACOBVM
HERTELIVM
Curiosum.

Adiecta quoq; est omnium uersio Latino
carmine à diuersis expressa.

Ov mēs d'ānārjōs i ḡ ip̄ apt̄ iāl̄ h̄l̄n̄s.

BASILEAE.

140 141

142 143 144 145 146

147 148 149 150 151

152 153 154 155 156

157 158

159 160 161 162 163

164 165 166 167 168

169 170 171 172 173

174 175 176 177 178

179 180 181 182 183

184 185 186 187 188

189 190 191 192 193

194 195 196 197 198

199 200 201 202 203

204 205 206 207 208

209 210 211 212 213

214 215 216 217 218

219 220 221 222 223

224 225 226 227 228

229 230 231 232 233

234 235 236 237 238

239 240 241 242 243

244 245 246 247 248

249 250 251 252 253

254 255 256 257 258

259 260 261 262 263

264 265 266 267 268

269 270 271 272 273

274 275 276 277 278

279 280 281 282 283

284 285 286 287 288

289 290 291 292 293

294 295 296 297 298

299 300 301 302 303

*AMPLISSIMIS, PIETATE,
PRUDENTIA, AC
eruditione præstantissimis uiris, D. Cos.*

et Senatoribus Reipublicæ SAL-

*VELDENSIS, Dominis ac pa-
tronis suis obseruandiss.*

S. P. D.

VANDO QVIDEM, uiri amplissimi, nihil animis hominum magis inhæret, quàm id, cui à teneris consuetudinibus: idque quod tenerum est, ut ait Seneca, proximis applicatur: universæ hominū societatis permagni interest, ut ab ineuntibus statim annis mortales optimis, quæ per totam uitam usui futura sint, assuescere discant. Quia uero ætatis imbecillitate iuuentus ad malum quàm ad bonum proclivior, minus considerat profuturane an obfutura sint, quæ tractat: opus est, ut per adultiores, quibus cura eius qualicunque modo, incumbit, à turpibus ad honesta, à uitijs ad uirtutum

a 2 amorem

E P I S T O L A

amorem deducatur. Id autē nulla commo-
diore uia, quām per liberalem institutionē,
fieri potest. tanta enim eius uis est in utrāq;
partem, ut nulla tam bona possit esse natu-
ra, quin illius quasi excolendæ cura inter-
missa, uitiosa reddatur: nulla item tam ma-
la sit, quæ non ad frugem liberali ac fidelī
institutione redigatur. Proinde cū adulta
hominū ætas ad omnia minus docilis tra-
stabilisq; sit, quām rudes illi iuuentutis an-
ni, qui instar ceræ quālibet impressionem
facile admittunt: tum generosi mores, ut il-
le ait, imbuendi sunt, cum tener est animus:
tum optimis assuescendum, eaq; discenda,
quæ nec grandinem, nec uim, nec lœuem i-
psum, ut Plato inquit, extimescāt: quę quo-
que cū naufrago salua enatare, nec à latro-
nibus eripi queant, cum ad quæuis cereum
adhuc est ingenium. Nam postquam annis
iā quasi dirigit animus, partim ægrè, quo-
rum praua cōsuetudine fuimus infecti, de-
discimus: partim, quę nescimus, nō nisi ma-
xima nobis inculcati difficultate possunt.
Quod elegantissima metaphorā hac respe-
xisse uidetur Ouidius:

*Quæ prebet latas arbor spaciantibus umbras,
Quo posita est primum tempore, uirga fuit.*

Tunc

DEDICATORIA.

Tunc poterat manibus summa tellure reuelli,
Tunc stat in immensum uiribus aucta suis.

Hæc perita rerum antiquitas considerans, quæ nihil non egit, ut Republicæ optimè constitutæ in suo flore permanerent, iuuentutem, ceu seminarium totius hominum cōuersationis, optimis quibusuis non tam artibus & disciplinis, quam morum uitæque præceptis imbuendam curauit. Non ignara, & sine literis rudes inertesque, & cum literis parum utiles fore homines, nisi honestati uitæ quam primùm assuefierent. Plus enim deficere quam proficere eum, qui doctrina proficit, & moribus deficit, præter Aristotelem, quotidiana docet experientia. Non autem quæuis temerè, & citra delectū, teneris puerorum animis obtrudi passa est: sed eos autores, qui & pietatem, & præcepta de morum uirtutibus continerent, proposuit. In quorum auctorum numero, Poetæ, qui uel mira ingenij industria clarorum uirorum egregia facta in exemplum posteritati descripta reliquissent: uel quam breuissimis, maximèque illustribus sententijs doctrinam morum essent complexi, suo quodam iure facile primas obtinuerunt: unde & nonien

E.P.I.S.T.O.L.A.

illorū in maximo cultu, maximaq; ueneratione apud optimos quosuis exticisse non ignoramus. Plato, philosophiæ quidā sol, huiusmodi Poetas non dubitat nunc deorum filios, nunc prophetas appellare. Et tātum abest ut è Repub. sua eiecerit (quod ijs fecisse legitur, qui diuina poeticæ arte ad lasciviam, turpesque amores abusi erant) ut & ipse testimonij eorum usus, & alijs exemplo suo præclarissima ipsorum monumenta euoluendi autor fuerit. Sicut eius rei locuples testis est honestissima creberrimaque apud ipsum Solonis, Tyrtaei, Homeri, Heliodi, & aliorum melioris notæ mentio. Socratem, qui ipsius Apollinis oraculo sapiens pronunciatus est, Euripide Tragico familiarissimè usum esse, nemo nescit. μεσῶν θεράποντες λαὸν αὐτῷ φέροντες ab Hesiodo & Pindaro nuncupantur. Strabo autem lib. i. de Situ orbis scriptum reliquit, ueteres τὴν περτίνην ποιητὴν, ut omnium doctrinarum antiquissimam, philosophiam quādam perhibuisse. Quippe quæ à teneris nos unguiculis ad uiuendi rationes perducat, mores atque affectus edoceat, quæq; gerenda, declinandāue sint, quadam cāntus suavitate præcipiat. Et

quò

D E D I C A T O R I A.

quod magis suam erga huiusmodi ~~etiam~~ gratitudinē testatam redderent, iuuenesq; ad bonarum rerum studia, morumq; integritatē excitarent: statuis ac imaginib; eos honestari, poemata ipsorum in publicis Deorū celebritatibus, alijsq; conveneribus recitari, optimasq; sentētias templorum foribus, tanquam Deo dignas, imò ab ipsis Numinib; usurpatas, affigi, nec non aureis preciosissime materijs insculptas ad omnem posteritatem cōseruari curauerāt. Quemadmodum ex Platone, Xenophonite, Pausania, Plutarcho, Athenaeo, alijsque vetustissimis scriptorib; & iā dicta, & alia plura de Poetarum excellentia & utilitate cuiuis obuia sunt: nec patitur epistolæ angustia huc omnia referre. Etsi uero Christianæ professionis homines, sincerae Religionis Pietatisq; studium nō ab huiusmodi autoribus, sed ex sacrostante Scripturæ fontibus petere debet & possunt, ut quæ sola salutem & aeternā beatitudinem per Iesu Christi ueri Dei, ueriq; hominis meritum credentibus paratam esse monstreret, præceptaque ad Christianam uitam utilia copiosissimè præscribat: tamen Poetarum quoque (qualium scripta iuuentuti proponimus)

E P I S T O L A

nimus) lectionem & usurpatam, & in non
contemnedo precio habitam, habendam-
que esse, grauissima sanctissimorum in Ec-
clesia Dei uirorum exempla & autoritates
comprobant: quarum paucissimas, ob eos
qui parum dextrè de Poetis sentiūt, in me-
dium proferre placuit. D. Paulum, electum
illud Dei omnipotentis organum, Poeta-
rum libros euoluisse, & ut Clemens ait, ad
ædificationem curamq; aliorum, testimonijs
eorum uti nō erubuisse, Sacrarum Lite-
rarū ueritas testatur. Sic Act.17. ubi Deum
esse probat, Aratum uetustissimū poetam
citat. 1.Cor.15.ex Menandro Comico malo-
rum consortia fugienda monet, quod prauia
colloquijs boni mores contumantur.
Cretensium mores Tit.1.ex Epimenide ua-
te Cretensi graphicè depinges ait: ἡγέρτης δει
ψοῦγα, λανά δεξια, γαστίς αγγαί. Gregorius
Nazanzenus, ob excellentiam Theologus
dictus, scriptis poetarum mirè delecatus
est, & sacroru carminū uolumen posteritati
reliquit: quod non solum priscis temporib;
bus propositum est pueris, ut Socrates, So-
zomenus, Orosius & Eutropius scribūt, ue-
rūm etiam hodie à doctissimis uiris in deli-
cij s habetur. Quid de Iohanne Chrysostomo

DEDICATORIA.

mo Patriarcha Constátinopolitano sub Ar-
cadio & Honorio Impp. anno Christi 401.
dicam, qui Aristophanis Comœdijs etiam
noctu pro puluino usus est? Quid de Eusta-
thio Theſſalonicense, cuius etiam hodie e-
ruditissimi in Homerum, ingeniorum fon-
tem, commentarij extant? Neq; mihi hoc
loco temperare queo, quo minus etiam D.
Basilij Cæſaricensis, cui uirtutum splendor
Magni cognomen peperit, uerba adſcribā,
de eorum Poetarū lectione, qui bonorum
hominum dicta factaue narrassent: quales
præ cæteris fuerunt, Homerus, Hesiodus,
Theognis, Phocylides, Pythagoras, Solon,
Tyrtæus, & alij. Sic ergo in Admonitione
ad adolescentes, quo pacto ex gentilium
scriptis proficere queant, ait: ἐπὶ τέττας περι-
επονητὴν καὶ ποιητὴν, καὶ λογοποιὸν, καὶ ρύτορον, καὶ πάσιν
αὐθρόπιον ὄμιλοτέον, ὅθεν αὐτὸν πέδην πρὸς τὴν τέλειαν τῆς φυ-
γῆς εἰπειδὲν τὸν ἀφίλατον τοὺς ἑστατούς. Καὶ μετ' ὅλογρον εἰ-
πεῖν εἴσι τις σικαδτες πρὸς αὐτοὺς τοὺς λόγους, περ-
γορ αὐτὸν εἰπειδὲν γρῦποις γενόντος εἰς τὸ μὲν αὐτὸν τὸ
γε παραπλαναθεῖται λαζαμαθάν τὸ διάφορον εἰς μι-
κρὸν εἰς βεβαίωσιν τὸ βιλτίον. Hoc est: Poetis &
oratorib. omnib. hominib. utendū, unde fu-
tura sit aliqua utilitas, quæ ad animæ faciat
ædificationē. Et paulo pōst: Etsi nostrorum

E P I S T O L A

sermonum atq; gentilium ulla est conuenientia, nobis illorum ualde conferet noticia; sin minus, eos saltem simul conferendo differentiam discere licebit, cum ad melioris optionem atq; dolectum non parum comparatio ualeat, & inferiora sapientia collata sint prioribus ornamento. Nec ab his dissentit Philo sapientissimus, dum libro de Agricultura, de puerorum studijs in huc modum differit: οὐτόνων δέ ταῦτα μηνὶ οὐκ ἀπίστε παιδεῖν φυχάς μαρτύρια, ὅποι λαρυγνὸς αὐτὸς εἰς λινόποτα. οἴγι δὲ ταῦτα, οὐ τὰ γράφειν λαταραγγίαν εκμονῆσθε ἐπιτίθεντος, οὐ τῷ παρὰ εορταῖς παιδεῖσθαις δρόσιν, γυμνίσθαι, λαταραγγίαν τὰς πετρεριὰς λόγια μελέτην, λαταραγγίαν σύμπασα τὴν δημοπλήσιαν κατέβαντας. Quæ uerba Latinis auribus sic sonant: Inseram autem primū in puerilis æratis animas, surculos, quorum fructus ipsas enūtriat. Sunt autem hiscribendi legendique certa industria, eorum quæ apud sapientes poetas habentur diligens scrutatio, geometria, oratoriæ facultatis meditatio, & uniuersa liberalis musica. Atque hæc quidem de Poetarum autoritate & lectione paucis attigisse, non plane utras tam illas sufficiat. Haud enim paré humeris suscipere m prouinciam, si ex singulis Christianis

DEDICATORIA.

Iianis scriptoribus (ut de gentilium myriadibus taceam) poetarum & laudes colligere, & osorum calumnijs occurrere conarer. Ego itaque tantorum uirorum iudicio & consilio incitatus, iuuentuti, cuius informandæ mihi quoque cura incumbit, hac in parte, quod ad optimorū poetarum studium attinet, labore quidem duro, animo uero non ægro consulete studeo, cum hanç meam esse Spartam non ignorem. Mirificè enim peritæ rerum antiquitatis, quæ, ut Plato uult, *λεπτὴν ἀμαρτιὰν εὐγνωτέρα* *οὐαὶ εὐχέτε*, exemplū sequi, & quantum par est, alijs ad idem faciendum autor esse placet. Hac de causa, cum labores nostros, quos in Comicorum L. scriptis ab interitu quindiçandis exhausimus, bonarum literarum studiosis non ingratos animaduerterem: facile, nunquam satis laudati ui-ri D. Ioannis Oporini, Compatrii ac amici mei obseruādiss. cōfilio acquieui, quo me, ut horū quoq; poetarum, quos hic dāmus, scripta collecta iuuentutis studijs communīcāre, incitauit. Theognide ergo γραμματάτῳ, cū uersione & doctissimis ELIAS VINITI Annotationibus, ex arbitrio D. Typographi, præmisso, reliquoꝝ autorum omnium

E P I S T O L A

nium scripta ex diuersis hinc inde autorib.
concessimus, congeta fideliter interpreta-
ti sumus, & ad puerorum captū quām pro-
ximè accommodauimus. Nec iuuenilibus
ingenijs inutilem hāc nostram operam fo-
re speramus. Castissima enim saluberrimā-
que de moribus præcepta proponit, quę u-
sum non pœnitendum in omnes uitę huius
partes, si recte percipiatur, sint allatura. Præ-
terea Græcæ linguae (quæ comptissima est
in his autoribus) cum Latina collatio, non
parum emolumenti ad uberiorem erudi-
tionis thesaurum comparandum adferet:
ijs præsertim, qui aliàs uiua magistri uoce
destituti, ipsi sibi præceptores esse in Græ-
ca literatura coguntur: ut plures commo-
ditates, quas præter iuniores etiam adulti
hinc haurire possunt, sciēs præteream. Non
parum tamen doctissima Stobæi interpre-
tatio, unde non paucas sententias transcri-
psimus, nos iuuuit. Versionem Latino car-
mine, sui cuique interpretis nomine præfi-
xo, ne alienis nos ornare plumis uidere-
mur, subiecimus, ut Græcæ elegantiæ cum
Latina melius perspiceretur conuenientia,
ab ijs qui iam absque cortice in Græco stu-
dio natare queunt. Nondum carmine red-
dita,

D E D I C A T O R I A.

dita, pro nostra tenuitate pedibus astrinximus, ita ut quām proximē Græca sententia exprimeretur. Alicubi lectionis uarietas margini est aspersa. His omnibus eiusdem, si non carminis, tamen argumenti libellus Senariorum insertus est, ut quām absolu-
tissimam de moribus, totaque uita lauda-
biliter instituenda doctrinam, optimorum
hoc Poetarum Opus teneris puerorum a-
nimis proponeret.

Hunc autem nostrum laborem, Viri am-
plissimi, uobis inscribere, librumque Scho-
læ uestræ consecrare, maximè necessarium
duxi: tum, ut sub amplissimi nominis ue-
stri patrocinio (quod quām eximum er-
ga bonarum artium cultores semper exti-
terit, manifestius est quām ut nostro præ-
conio indigeat) tutus à maleuolorum, quo-
rum plena sunt omnia, morsibus in com-
munem iuuentutis usum prodiret: tum in
primis, ut grati tandem animi indicium, li-
cet exiguum, exhiberem pro innumeris
Reipublicæ uestræ in me beneficijs. Cum
enim puerilium studiorum partem non
postremum Scholæ uestræ celeberrimè
constitutæ, sub optimis præceptoribus
M. Christophero Hoffmanno,
&

EPISTOLA

& I O A N N E Tumlero(D.C A S P A R E A^Z
quila primariam Ecclesiæ curam gerente)
feram acceptam : gratitudinis officium ui-
debatur requirere , tam pro his, quām pro
alijs ciuium uestrorum in me meritis, char-
taceo hoc munusculo, cum aliud non esset,
testatum omnibus reddere, memoriam hu-
manitatis uestræ nondum apud me senuis-
se : si fortè alij meo exemplo excitati, me-
liora, nominiq[ue] uestro amplissimo magis
conuenientia darent, & tandem *αχαριστας*
turpissimum crimē à Christiano cōetu exu-
lare inciperet. Etsi uerò perse satis exiguū
est munusculum hoc, nec dignum quod
cum P. V. officijs conferatur: tamen, si pro
uestro fauore erga liberalia studia & iuuen-
tutis honestam institutionem, offerentis a-
nimū respexeritis, nō minus gratum con-
fido futurū, quām si uel Colophonium au-
rum à me P.V. oblatum esset. Quæ spes
ne me fallat, per eam, qua omnes φιλομάθοι
prosequi soletis, benevolentiam etiam at-
que etiā oro. Deus opt. maximus, æternus
Pater Domini nostri I e s u C H R I S T I, P.V.
cōsilia & actiones ad sui nominis gloriam,
& Ecclesiæ, Scholæque communem salu-
tem dirigat, uosque omnes in sui agnitiō-
ne

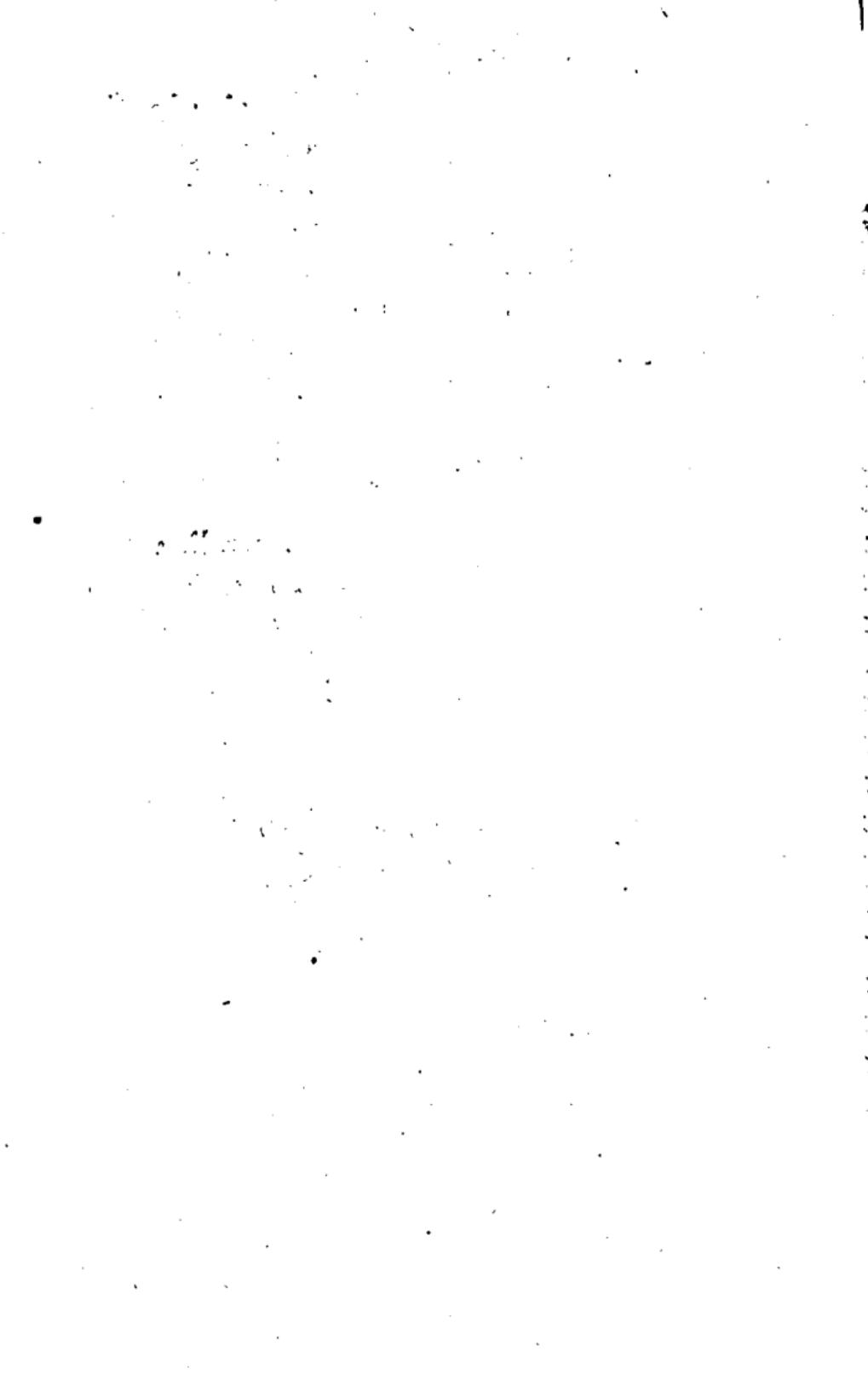
D E D I C A T O R I A.

ne uéra conseruet,Amen. Basileæ,ex Ludo
literario ad D.Petrū, 8.Calend. Febr. Quo
die ,ut quidam uolunt, ante annos 15 27.
Paulus Tarsensis ad pœnitentiam reuoca-
tus diuinitùs ,hostili in Christianos animo
deposito,CHRISTI dogmata amplexus
est:quemadmodum Lucas Act.
9.scripsit.

P. V.

deditissimus,

Iacobus Hertelius
Curiensis.

ELIAS VINETVS

Santo Lectori.

v n̄ ocij plurimum anno su-
periore apud Franciscum San-
gelasium Engulismensis Ec-
clesiae Decanum, virum cùm
generis splendore, tūm inge-
nij dexteritate apprimè nobilem, nactus
fuissem: id totum, quantum per aduersam
ualetudinem licuit, in iucundissima Græ-
corum poetarum lectione à mē contritum
est. qua quidem in re consilium eorum lu-
bens secutus sum, qui antiquos scriptores
eo legendos ordine censem, quo & uixea-
runt, & scripserunt: quod recentiores à ue-
tustioribus semper habeant quidpiā, quod
non facile intelligas, nisi prius illos dili-
genter legeris. Perlectis igitur, quorum fuit
copia, uetustissimis quibusque, cuiusmo-
di sunt Homer & Hesiodus, Theogni-
dem tandem in manus sumpsi: cuius sena-
tentias licet graues esse non dubitarem, eò
tamen intellectu mihi faciles fore spera-
bam, quod crederem nihil esse illic quod
à posterioribus, quos aliquando legeram,
non fuisse luculentius tractatum. Verum
b uixdum

uixdum è portu soluetam, cum tot subito
emergunt scopuli, tot statim obortę nubes,
cœlumq; diemq; eripiunt oculis, ut à pro-
posito facile his deterritus fuisse, nisi cu-
pido huius conficiendi æquoris me planè
obstinata iā inde cepisset, ex quo primūm
à preceptoribus meis, Aristotelis aliorumq;
ueterum scripta prælegi mihi cœpta fuerat,
quæ huius poetæ sententijs ueluti suauis-
simis flosculis inspersa essent.

Cum igitur pergere obfirmato prorsus
animo certum esset, quæ ad tam difficilem
periculosamque rem conficiendam condu-
cere uisa sunt, ea diligenter omnia adhibui,
cuiusmodi sunt cùm uariorum codicum,
locorumque ex eodem autore ab alijs scri-
ptoribus citatorum diligens collatio: tum
syncerum & acre amicoru meorum, uiro-
sum doctorum, unā cum meo, iudicium:in-
ter quos Petrus Panætius & Iacobus Gu-
pylus, facile principes. qua quidem diligen-
tia abscessis, abiectis, transpositis multis, effe-
ctum tandem est, ut instituto satisfecerim
meo, perlegerim bonum poetam, eorumq;
quæ in eo corrupta erant, bonam magnam-
que partem obiter castigauerim. Cæterūm
cum in eo totus essem, Ioanni Lodoico Ti-
letano

E P I S T O L A.

letano, typographo diligentissimo, rem pat-
tefeci, cum in eius bibliopolium, quærendi
ex eo exemplaris gratia aliquando me con-
tulisset: quam ubi intellexisset, rogauit ue-
hementer, ut si quid haberem in eum auto-
rem, quem esset brevi excusurus, commu-
nicarem: me sibi, studiosisq; omnibus gra-
tum facturum. Id autem per facilem impetra-
uit ille, quando ineunte hac æstate huc ue-
ni, candide Lector: cui in tuam gratiam pu-
blicandum tradidi, quicquid fuit nostri in
Theognidem laboris. quem autorem uti-
nam tam totum restituere omnino potuis-
sem, quam cupiebam. Is enim tam depra-
uatus fuit, tam lacer, tam mancus, ut nulla
diligentia, nullo labore, nullis deniq; quan-
tislibet uigilijs id præstare potuerim. quæ
res in causa est, ut in Latinum sermonem à
me conuersum non habueris. Quod reli-
quum igitur hic desiderabitur, id ab alio in-
terim dum fœlicius expectabis, nostro hoc
labore, quantuluscunq; est, fruaris, eumq;
boni consulas uelim. Vale, Lutetiae.

Calendas Sextil.

1543.

b 2

THEO

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

AUDACIAE LAVS.

Non memorādus mihi uir, nec in precio habēdus
 seu uirtutis pedū seu gratia luctæ; (videtur:
 Neq; si Cyclopum habeat magnitudinem & robur,
 Et currendo uincat Thracium Aquilonem;
 Et forma sit uel ipso Titbono præstantior,
 Et locupletior quād aut Midas aut Cimyras reges;
 Neq; si Tantalidem Pelopem regno uincat,
 Linguamq; Adraſti suauissimam habeat.
 Neq; si gloriā omnē præter bellicā fortitudinē habeat.
 Non enim uir bonus est in bello,
 Si non sustineat cædem uidere cruentam,
 Et propius hostem stare cupiat.
 Hec uirtus est, hoc optimum inter homines præmium,
 Et maximè decorat uirum iuuenem, à quo geritur.
 Commune hoc bonum est ciuitati, & uniuerso populo,
 Si quis uir progressus inter pugnantes in prima acie
 Cōstater, turpisq; fugæ prorsus obliuiscatur, (manet
 Vitam & animum patientem obijcens periculo:
 Animetq; ad mortem obeuntem proximū uirum astas:
 Hic uir bonus est in bello.
 Statim uero hostium in fugas uertit phalanges
 Asperas, suaq; industria prælii fluctus regit.
 Ipse aut in prima acie prostratus charā amittit uitam,

Ciuit-

ΕΚ ΤΩΝ ΤΥΡΤΑΙΟΥ,
τοῦ πολεμικῆς ἀρετῆς.

ΕΠΑΙΝΟΣ ΤΟΛΜΗΣ.

ΟΥΤ' αὐτὸν μηδαίμνων, ὅτε σὺ λόγῳ αὐτῷ ματιθέσιν,
ὅτε πολέμῳ αἱρεῖς, ὅτε παλαισμοσιών,
ἢ δὲ κακολάπωρ μηδὲ ἔχοι μέγεθός τε βίου τε,
τιμένη ἢ θάνατον βορέειν.
τοῦτο εἰ τιθωνοῖο φυλὴν χαριέστερος εἴη,
πλεοῖς ἢ μίσεω οὐ^{*} λιτύρας πλέον·
τοῦτο εἰ τανταλίδεων πέλοπος βασιλέστερος εἴη,
γλώσσαν δὲ αἰδράγγα μαλεχόγυρων ἔχοι.
τοῦτο εἰ πάσσαν ἔχει πόδεαν, πλὴν θύειδας αἰλαῖς.
ἢ γὰρ αὐτὸς ἀγαθὸς γίγνεται εἰ πολέμῳ,
αἵμα τε λαίδαι μενὶ ὄρῶμ φόνορ αἰματόσυτα,
ταῦτα μάκαροι ὄρέγοιτε ἐγγύθεν ισάμενος.
τοῦτο αἱρεῖτε, τόδε δέιθλον εἰ αὐθράποισιν φέγγον,
λαΐλαγόν τε φέρειν γλυρεῖται αὐτοῖς τέττα.
ξινὸν δὲ ἐθλάφ τότο πόλει τε παυτί τε δόμῳ,
δύσις αἰθράπαθες οὖν προμάχοισι μενὶ[†]
ταλεμέως, αἰσχυλᾶς ἢ φυγῆς ἐπιτάχυχυ λαθηται,
ψυχήν ταῦτα θυμὸν πλέμενα παρθέμενος.
περισσοῦν ἢ πισσεῖν τὸν πλησίον αὐτῷ μαχεσθαί.
ὅτος αὐτὸς ἀγαθὸς γέγεναι εἰ πολέμῳ.
ἄγκα ἢ μηδεμιώρ αὐτῷ μαχεσθεῖτε φάλαγγας
τρομησάς, πανδί τε ἔχειε θύμας μάχης.
αὐτὸς δὲ οὖν προμάχοισι πεσεῖκ φίλοι φέλετε θυμὸν,

* Αἰτία
βάθος

αἴσι

Ciuitatem, et populos, et patrem honestans:
 Multis per pectus et scutum rotundum vulneribus,
 Et per thoracem ab anteriore parte fauciatus.
 Hunc uero lugent pariter iuuenes, senesque, etur.
 Et graui desiderio tota ciuitas funus ipsius prosequi
 Huius sepulchrū, et liberi inter homines praeclarissunt,
 Itemque nepotes, et omne posterorum genus.
 Nunquam eius bona gloria interit, neque nomen ipsius:
 Sed quamuis sub terra sit, manet immortalis.
 Quem se forsiter gerentem, manetemque, et pugnatum,
 Pro patria et liberis achemens Mars pereinerit.
 Quod si effugerit sorte mortis longū inducētis sopore,
 Et uictoria potitus splendidā gloriā pugna auferat,
 Ipsū ex equo omnes iuuenesque, senesque colunt,
 Multisque iucundis affectus ad orcum abit.
 Senescens autem inter ciues precellit, neque quis illum
 Ladere nec irreuerenter nec iniuste cupit.
 Omnesque in sedibus iuuenes simul et aequales
 Loco cedunt ei, quique maiores nati sunt.
 Huius igitur uirtutis ad summū peruentire, nunc aliquis
 Nitatur animo, non remittens bellum.
 Eiusdem: alias Callini,
 Quamdiu torpetis? quando strenua habebitis armam
 O' iuuenes? an' non ueremini uicinos,
 Ob tantam ignauiam? In pace autem uobis uidemini
 Sedere: sed bellum totam regionem infestat.
 Quim scutum aliquis arte in prelio hosti obtendat:

Et

έσυ τε λαὸς οὐ πατέρ̄ σὺνλέσσει
πολλὰ διὰ τέρνοιο οὐκ αἰσίδος ὀμφαλούσης,
οὐδὲ διὰ θώρηκος πρόσθιν ἐληλαυνός.
τὸν δὲ ὁλοφύρονται μὴν ὁμῶς νέοι, καὶ τέ γέροντες,
αργαλέων ἢ πόθῳ πᾶσα θέντε πόλεις.
οὐδὲ τύμβος, οὐδὲ παιδεῖς εἰς αὐθρώποις αἴρονται,
οὐδὲ παιδῶν παιδεῖς, καὶ γυνίς ἔξοπίσω.
δολέ ποτε θέλεις εἰδῆται απόλλυται, δολέ θνατοῦ αὐτῷ,
αλλ' ὑπὸ γῆς πορείᾳ γίγνεται αἴθανατος,
ὅμ τιν ἀρτσόνονται, μενοντά τε μαρνάμενον το
χῆς πέρι οὐδὲ παιδῶν θῆρος Αρης οὐλέσῃ.
εἰ δὲ φύγοι μὴν θῆρα ταυτεγέος θανάτοιο,
τυπάσας δὲ αὐχμῆς αὐλαὸν σύχος ἐλοι,
τάντες μὲν τιμῶσιν ὁμῶς νέοι, καὶ τέ παλαιοί,
πολλὰ δὲ τορπαὶ παθὼν ὅρχεται εἰς αἰσθήσιν.
γηράσκων δὲ αἴστοισι μεταπέρεπται, δολέ τις αὐτὸν
βλαέπειν, γέτε αἰσθῆται τε θίκης ἔθέλει.
τάντες δὲ εἰς θώκοισιν ὁμῶς νέοι, οἵ γε θανάτῳ αὐτὸρ
εἴησον ἐν χώρης, εἴ τε παλαιότεροι.
τάντης νῦν τις αὐτὴρ αρετῆς εἰς ἀνρομήνεωσι
τεράσθια, θυμὸν μη μεθεῖεις πολέμου.

τοῦ αὐτοῦ, η Καθλίνη.

μέχρις τον κατάπισθε: οὐτούτοις ἀληπιμονεῖτε θυμὸν,
οὐ νέοις; δολέ αἰσθεῖσθαι αμφιποριτήνονται,
ἀλλεργίην μεθισύτες: εἰς εἰρήνην δὲ πονέτε
ὑδαι, ἀταρ πόλεμος γαῖαν αἴπασαν ἔχει.
* οὐ νῦ τις αἰσιδα θεόδωρος εἰς αἴτιον πολεμίζων*

* Hunc he
xametrum
D. Camera
rius de suo
suppleuit.

λαί

Et aliquis moriens ultimò laculum emitat.
 Honori enim est ex ornamento viro, pugnare
 Pro patria ex liberis ex tenera uxore
 Aduersus hostes. Mors autem aderit, quando cunq;
 Parcet destinauerint. Sed age quispiam recta pergas
 Extenso in altum gladio, ex sub scuto forte pectus
 Foueat, cum primum incipit committi pugna.
 Non enim mortem effugere fatale est
 Virū, neq; si à maioribus immortalib. genus ducat.
 Sepe quis elapsus è pugna sonituq; telorum
 Euadit, sed ipsum domi fatalis mors apprehendit.
 Atq; hic sanè nec amicus est populo, nec gratus:
 Illū uero magnus et parvus deflet, si qd passus fuerit.
 Vniuersus enim populus uirum fortē desiderat
 Defunctum, uiuentem uero instar semidei colit.
 Nam corā intuentur illum uelut turrim:
 Quippe solus multorum equat facinora.
 Eiusdem.

Veruntamen Herculis genus invictum estis:
 Confidite, non dum lous facies auersa est à nobis.
 Nec hominum turbam formidetis, aut metuatis,
 Quin recta quisq; hostibus scutum obuertat
 Inuisam amissurus animam, mortisq; nigrum,
 Sed solis splendori gratum subiturus fatum.
 Nostis enim quām grauia sint Martis luctuosi opera,
 Nostis etiam impetum permolesti belli.
 Et quandoq; fugistis ipsi, quandoq; alios fugastis,

καὶ τις ἀποθνήσκων ὑπάτερον οὐαίτω.
 τιμῆσύ τε γαρ ἐστιν καὶ μηδὲ μάχεσθαι
 γῆς πέρι, καὶ παιδῶν, καὶ γείτνιος τὸν ἄλλον
 λυσμένοις. θαύματος δέ ποτε ἔσεται, ὅππότε λιγοῦ ἀλλὰ
 ποίησι επικλώσωσθ'. αἰλλά τις ἰθὺς ἕτερος,
 ἐγχος αὐταχόμονος, καὶ νῦν ἀστίλος ἀλημονήτορ
 ἔλεσαι τοπρώτον μηγυνμούντα πολέμοντα.
 οὐ γαρ πως θαύματόν γε φυγὴν εἴμασφι μούνον ἐστίν
 αὐτῷ, ὃς δὲ προγόνων ἡ γούνος αἰθανάτων.
 πολλάκις θνητήτα φυγὴν καὶ μᾶτρον ἀκόντων
 ὀρέχεται, σὺ δὲ οἰκια μοίρα λίγην θαυμάτεο.
 αὐτὸν δὲ μηδὲν ὑπέμπεις θέματος φίλος, ὃδε ποθενὸς.
 τὸρ δὲ ὀλίγος συνάχει, καὶ μέγας, μὲν τι πάθη.
 λαζαὶ γε ξύμπαντι πόθος λιραῖσθρόφρονος αὐτῷ δέ
 θνάσκοντος, βόωντος δέξιος κηδεύειν.
 πατέρων γαρ μηρούντος σὺ οὐδέποτε οὐδεσπινούσης
 ἔρδεις γε πολλῶν μᾶτρος εἰσὶν.
 τῇ αὐτῇ.

αὐτὸν δέ τοι οὐδέποτε γούνος ἐστίν.
 θαρσεῖτο, οὐ παραστάντος αὐχούντας λοξὸν ἔχει.
 πατέρων πλευθερῶν θεαμάνετε, μηδὲ φοβεῖσθε,
 ιθὺς δὲ τοιμάχεις αἰσπίδος αὐτῷ ἔχεται,
 ζεύραὶ μηδὲν ψυχήν θέμονος, θαυμάτεο δέ μελαίνας
 αὐγαῖσιν λιραῖσθρονος φίλας.
 ήτοι γε αὔτης πολυμαρτύρας ὀργὴν αἴρεισθαι,
 σὺ δὲ οὐραῖν ἐμάστης αὔργαλέν πολέμον.
 καὶ μηδὲ φευγόντας τοις αἰνόνταις τὸ γούνιον;

Iuuenes, utrumque satis experti estis.
 Nam ex illis qui audent una persistentes
 Cominus in hostes aduersos impetum facere,
 Per pauci occidunt, retroque seruant populum:
 Timidorum autem uirorum omnis perit uirtus.
 Vix autem aliquis uerbis explicare posset,
 Quanta incurrat mala uir qui se turpiter dederit:
 Ignominiosum namque est tergum sauciare
 Viri fugientis in aduerso prelio.
 Turpe quoque est cadauer in puluere prostratum,
 Aque tergo haste cuspide uulneratum.
 Sed progressus quispiam maneat firmus utrumque pede
 Terrae infixo, labia dentibus premordens:
 Femora et tibias inferne, nec non pectus bumerosusque
 Lati clypei umbone contegens.
 Dextra uero manu ualdam hastam torqueat,
 Terribilemque in capite cristam excutiat.
 Fortia aggrediens facta discat bellare,
 Nec a telis procul absit clypeum gerens.
 Sed congregiens quispiam, cominus longa hasta
 Vel gladio percussurus, socium sibi accipiat:
 Pedem pedi iungens, clypeumque clypeo admouens,
 Nec non cristam crista, galeamque aptans galea,
 Pectorique obuerso pectore contra hostem pugnet,
 Vel gladij capulo, uel hasta prelonga arrepta.
 Vos autem leuis armaturae milites sub scutis aliunde alijs
 Trepidantes, grandibus pugnate lapidibus,

Hastarique.

SEN TENTIAE.

177

ἀντίοι, ἀμφοτέρων δὲ εἰς οὐρανὸν ἀλάσσοντες,
οὐδὲ γὰρ τολμῶσι παχὺ ἀλλήλοιοι μεγύοντες,
τὸ τοῦ αὐτοχειδίου καὶ προμάχης ἰστόναι,
παυρότεροι θυντοντες, σάρξις ἢ λαόν όπιστος·

τρεοσαντών δὲ αὐθιρῶν πᾶσ' ἀπόλωλ' αἱρετή,
τοῦτο εἶναι δέ τοι ταῦτα λέγων αὐτοῖσιν ἔπαστα,
ὅσος, αὖτις αὐστρῷ πάθη, γίγνεται αὐθεὶς θανάτος.
αἴρυαλέοντι γάρ ὅπιστε μετάφρονόμητι πλαΐσιον
αὐθιρῶν φρονγοντος θητῶν σὺ πολέμω.

αὐστρῷ δὲ εἰτὶ νέκυς λειτανεύμενος σὺ θορύβος

νῶτον ὅπιστος αὐχμῇ λαρῶν ἐλυταμενός.

αὐλάστη τις σὺν διαβάσῃ μρνέτω ποσὶν αὐμφοτέροιοι

τηρειχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὁδῶντος θανάτῳ·

αὐρύς τε λινήτης τε λιάτη, λιὰν σέργυα καὶ ὄμυρος

αὐσίδος σύρειν γαστρὶ λαλυψάμενος.

αἴγιτορ δὲ σὺν χειρὶ τινασσέτω ὄβευμον ἔγχος,

λινεῖτω δὲ λόφον λεινὸν ὑπὲρ λεφαλῆς.

ἱροδων δὲ ὄβευμα δρύας λιδασηδῶ πολεμίζειρ,

αὐτοῦ ἐντὸς βελέωντος στάτητος αὐστίδες ἔχων.

αὐλάστη τις ἐγγὺς ἴώμη, καὐτοχειδὸν ἔγχεῖ μακρῷ

αἴξιφεις τάξιον θητῶν αὐθιρῶν ἐλέτω·

καὶ πόδια παχὺ ποδὶ θεῖς, καὶ ἐπὶ αὐσίδος αὐσίδες δρεύεταις,

σὺ δὲ ἢ λόφον τε λόφῳ, λιὰν λινέλιν λινένη;

λιὰν σέργυον σέργυα τεπαλμενος αὐθεὶς μαχέσθω,

αἴξιφειος λιωπίνη, ἢ λόρη μακρὸν ἐλών.

ὑμεῖς δὲ ὡς γυμνῆτες ὑπὲρ αὐσίδος αὐλοθον αὐλος

πλόσιοντες, μεγάλοις βάσιτες χρυμαδίοις,

Hastasq; leues contorquete in hostes,

Vestram prope armaturam permanentem
Eiusdem.

Preclarum est, in prima acie si occidat
Vir bonus, pro patria sua pugnans.

At qui urbe sua pinguibusq; aruis relictis
Mendicare cogitur, omnium est miserrimus:

Cum chara matre uagans, et sene parente,

Cumq; paruulis filijs, et adolescentula uxore:
Inuisus namq; erit ad quoscunq; peruenierit,

Indigentia uictus et odiosa paupertate.

Genus suum infamat, et formam decoram turpat,

Omnis generis anxietas, et mala eum sequuntur:

Tandem sit errantem hominem nulla(decori)cura

Afficit, nec pudor ullus in posterum est ei.

At nos animo forti pro terra hac pugnemus, et pro li-
Moriamur, nequaquam uitae parcentes. (beris,

O iuuenes, arcte inuicem iuncti pugnate,

Neq; turpis fugae, aut timoris initium facite.

Sed magnum fortetiq; concipite animo impetum:

Nec pugnantes aduersus hostes uitae ratione habete.

Veteranis autem, quoru genua non amplius sunt agilia,

Grandaeuis relictis ne fugite.

Turpe enim est, si in prima acie prostratus

Iaceat ante iuuenes vir senior,

Candidum iam habens caput, barbamq; canam;

Animam efflans fortem in puluere,

Crucis-

Δέρκοι τε εγοῖσιν ἀκοτίζοντες ἐσ αὐτὸς,
ταῦτι πανοπλίας πλούτοις ἰσάμενοι,
τῷ αὐτῷ.

τεθνάμεναι γὰρ θαλόμ ἐπὶ προμάχοισι πεσόντα
αὐτῷ στύχομ, πορὶ δὲ πατέρεσι μαρνάμονον.
τὸν δὲ αὐτῷ προλιπόντα πόλιν οὐαὶ πίνας ἀγέδε
πήλωχεναι, παύτωμ ἐσ' αὐτορότατον
πλαζόμενορ οὐ μητερὶ φίλη καὶ πατερὶ γέροντε,
παιοστε σινὶ μηροῖς βάνειδιν τὸ αἰλόχω.
ἔχθρος μὲν γαρ τοῖσι μετέσεται δὲ οὐαὶ ἴηται,
χρημασιών τὸ ἔπωμ οὐαὶ συγρῆπι πονί.
αὐχένετε γένος, οὐαὶ δὲ αὐγλαύρην ἐδίος ἔλεγχον,

πάσσα δὲ αἴθυμία οὐαὶ λαπότας ἔπειται.
αὖτε δέ τοισι αὐτόροις τοι αἴλωμονά δέμει ὄρη
γέγνεται, γέτε αὐτοῖς εἰς δύπιστα τελέθει.

θυμῷ γῆς πέρι τησδε μάχώμεθα, καὶ περὶ πάσιν
θυέσκωμεν, ψυχέωμικέτι φειδόμενοι.

οὐ νέοι, αὐλάκει μάχεσθε παρὰ αὐλάντοισι μενοντες,
αὐτοὶ φυγῆς αἰσχρᾶς αἴρχετε, μηδὲ φόβον.
αὐλάκει μέγαν ποιεῖτε καὶ ἀλημονούσι φρεσὶ θυμόν,
μηδὲ φιλοψυχεῖτε αὐτόροις μαρνάμενοι.
τὸς δὲ παλαιοτέρους, ὡρὸνέτι γέννατε τὸν αφράτον,
μὴ οὐαλείποντες φύγετε τὸς γέραιον.

αἰσχρόμ γαρ οὐ τότο μετὰ πέδομάχοισι πεσόντας
οὐεδαὶ πρόσθιε νέων αὐτόρα παλαιότοροι,
οὐδὲ λουκόντα οὐαέρα, πολιόν τε γένειον,
θυμόν αποκνέοντες αἴλημον σὺ θυνίη,

Cruenta charis manibus pudenda tegens,

Que oculis intuer et turpe et indignum est,

+ Forte pa- Et denudata corpora: t inuenes autem prorsus decet,
réthesi in- Ut pubertatis flos sit eis pulcher *.
cludenda viris quidem mortalibus, et mulieribus uisu amabilis
sunt **.

Est, mihius adhuc. strenuus aut, si in prima acie cecida
Sed progressus ad pugnā q̄spīā mācat utroq; pede rit.

Terra infixo, labia dentibus premordens.

S I N I S C A R M I N V M

Tyrtai.

E X. NAVMACHII SCR I-
ptis sententiæ.

Pvlchrum sanè est, corpus castum habere, inti-
ctamq; manere

Virginem, et puris semper cogitationibus delectari:

Nec onus circa laboriosa ilia gestantem,

Neq; dolores trementem suspiriosos Lucim:

Sed permanere quasi reginam imbecillum mulierum,

Oculum animæ splendidum ad eam uitam erigendo,

In qua gloriose ueræq; sunt nuptiae, ubi commixta

Diuinis uerbis lumine plena meditationes parit.

Quòd si te alienæ uite desiderium capit,

De ista quoq; præsciēs dicam, quō te oporteat cōficere

Nauigationem, ut aiunt, secundam animo lēto:

Hic tibi sit maritus, quem parentes decreuerint:

Et si fuerit prudens, felicissima es: sin aliter

virum

αὐτοῖς δέ τοι φίλαις σὺ χρησθεὶς ἔχονται,
αὐσχατά ταῦτα γέφθαλμοῖς οὐαὶ νεμεσήσορι μέτερ,
οὐαὶ χρόα γυμνωθεύται, γένοισι δὲ πάντας ἐπέοικην,
ὅφρα αἴρεταις ἄνθεις αὔγουστοι αὔθος ἔχει.
αὐδράσσει μὲν θητοῖσι τοι μέτερ, ὄρατος δὲ γυναιξὶ^{τοι}
ζωὸς εἰσὶ, οὐαὶ δὲ σὺ προμάχοισι πεσὼμεν.
αλλά τις σὸν διαβάτης μονέτω ποσὶν αὐμφοτέροισι
πηγειχθεὶς ἐπὶ γῆς χεῖλος ὀδύνης θλαψάμεν.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ

Τυρλάν.

ΕΚ ΤΩΝ ΝΑΤΜΑ

χίς, γυναικικά.

Kαλὸς μὲν, λέμας αὔγυνος ἔχειν, αὐδυπήτας τε μὲν
μετεργυντίν, οὐαὶ βαροῖσι τοι μελεθήμασι χαίρειν
μήτε βαρύτλαστων λαγόνων πέρι φόρτου αὔγυσταν,
μήτε πόνον προμένονταν αὔγαγονον εἰλεθύης
αλλ' ἀδαι βασίλειαν αὐθαυρῷ θηλυῖοράσσων,
ψυχῆς ὅμμα φαενὸν ὑπὲρ βιότοιο χένονταν,
εὑθα γάμοι οὐελνοὶ καὶ ἀλκθέεις, σύθα μιγεῖσα
θιασεοῖσις ἐπέεσι νοιμάτῃ φένει τίτσει.
αὐτὸς σε οὐαὶ ξυνοῖ πόθος βιότοιο οὐιχανεῖ,
οὐαὶ τῦτο προδακεῖς δρέω, πῶς χρέος σε πορῆσαι
τὸν πλόκον, οὐαὶ φασιμ, τὸν μεσύτορον σύφρονι θυμῷ.
ἴσω σοι πόσις ὅτος, οὐαὶ οὐέμνωσι τοιης·
οὐαὶ μὲν ἐκ πινυλίος, σὺ μακαρίστης εἰ μέλιγν αὐλώς

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

Ex eodem.

*Ipse suo regno ditioneq; continet omnes,
Nec gerit imperium tantum ex mortalibus ullus.*

Eiusdem Solonis.

Omnibus atq; uiris mens est obscura deorum.

Eiusdem.

*Legibus his oro primum rex Iuppiter adsit:
Fortunamq; ferat felix, nomenq; secundet.*

Apollo ad Solonem.

*Puppe gubernator media stans dirige cursus:
Subsidio multi uenient, ne differ, Athenis.*

Eiusdem Solonis.

*Grataq; sunt Veneris nobis, et dulcia Bacchi,
Quaq; uiris Musæ munera leta ferunt.*

Eiusdem.

Dum propero ad senium, discere multa libet.

Finis Carminum Solonis.

E TYRTAE O, CLAVD. MON-

sello interprete.

Non ego uel cursus, uel clare nomine lucte,
Commemorare uirum nec celebrare uellim:

Nec si corporeis Cyclopas uiribus aequet,

Et celerem currens anteuolet boream:

Nec si Tithono fuerit formosior ipso,

Sitq; Mida longè ditior, aut Cimyra:

Nec si uel Pelope audaci mage regius esset,

Linguaq; Adrastæo plena lepore fluat;

Nec

Nec si laus omnis foret huic, nisi bellica uirtus:

In bello quoniam strenuus esse nequit,
Si non sustinet cædem spectare cruentam,

Conserat et denso primus in hoste manum.

Illa quidem uirtus, atq; optima præmia ferri
A iuuene ingenti nec sine laude solent.

Spes et fida salus populi est totius et urbis,

Qui primos inter continua arma gerit:

Nec fugere omnimo didicit, nec uertere terga,
Audaci est animo: cuncta pericla subit.

Hortaturq; mori socium, et discrimina ferre,
Ille uir in bello strenuus unus erit.

Iamq; hostile premens magna ui contudit agmen,
Rexit et arbitrio nobile Martis opus:

Ac tandem occubuit confossus in ordine primo,
Nobilitans patriam, nobilitansq; patrem,

Postquam ictus crebros dissecto umbone recepit,
Vndiq; vulneribus saucia membra gerens.

Illum omnes pariter deflent iuuenesq; senesq;;
Et summa exequias urbs pietate facit.

Multus honor tumulo, natisq; rependitur eius,
Et soboli illorum, que genus inde trahet.

Non decus illius, celebris nec fama peribit:

Immortalis enim est, sit licet in tumulo,

Quisquis in arma ruens, nec saeuo à Marte recedens,

Pro patria et natis fortiter occiderit:

Si uero incolamis mortem uitarit acerbam,

Rettuleritq;

Rettuleritq; sua parta trophea manu,
 Illum omnes pariter decorant iuuenesq; senesq;
 Et bona percipiens plurima latus obit:
 Affectus senio toti gratissimus urbi est,
 Prorsus et bunc ipsum ledere quisq; cauet.
 Turba senum iuuenumq; loci concedit honorem,
 Nullus et aequalis se equiparare uelit.
 Ergo aliquis tanta uirtutis tangere culmen
 Conetur, toto pectore bella petens.
 Eiusdem, uel Callini.

O' iuuenes, quid uult sibi tanta ignavia? ubinam
 Sunt animi?num de finitimis rubor est
 Segnitiem ob uestram? secura pace potiri
 Creditis: at bello patria tota tremit.
 Quilibet audacter mauortia surgat ad armas:
 Atq; aliquis moriens ultima tela uibret.
 Pro patria pulchrum est, natisq; et coniuge chara
 Pugnare, et ualida bella cicre manu.
 Mors aderit, cum fata uolent. iam quis mihi recta
 Prodeat in pugnam, cum citò copta fuit,
 Tollens terribili gladium uirtute, tegensq;
 Fortia pregrandi pectora sub clypeo?
 Effugere haud ulli mortem conceditur, eis si
 A superis ortum duceret ipse suum.
 Sepe quis a bello, telisq; reuersus, et hoste,
 Repperit in proprijs aedibus exitium:
 Nec tamen hic gratus populo est, nec amabilis ulli:

Illum

Ilam autem deflet cum iuniore senex.
 Quippe sui desiderium post fata relinquit
 Fortis, at in uita est semideo similis.
 Conspicitur siquidem ueluti fortissima turris:
 Nam que multi agerent, omnia solus agit.
 Eiusdem.

Alcida sedenim genus insuperabile, fortis
 Est animo: nondum flexa lous facies.
 Vos ne turba virum, densus ne terreat hostis:
 Omnis in aduersos obuia tela gerat:
 Inuisamq; adeò statuens abrumpere uitam,
 Precipiti cursu malit obire semet.
 Nostis enim quam sint borrentia prelia Martis,
 Nostis ex armigera quanta sit ira deæ.
 Terga cecidistis partim, partimq; fugati
 Estis, ex experti scitis utrunq; satis:
 Qui perstant simul, ex primi certamina tentant,
 Audentes animo comimus arma sequi,
 Per pauci moriuntur, ex à tergo agmina seruant:
 Ast hominis timidi gloria tota perit.
 Vix mala quis uerbis perstringere singula posset,
 Que vir, qui in bello turpia gesit, habet:
 Nempe ingens ignominia est, fugitare parantis
 Lethali gladio terga secare uiri:
 Turpe ex pulucrea stratum tellure cadauer,
 Dorsa gerens crebris saucia vulneribus.
 Progrediens aliquis maneat pede firmus utroq;

In terra, stricto dente labella premens:
 Et latum obijciens clypeum protendat ad ictus,
 Qui femora atq; humeros, pectus ex omne tegat:
 Atq; manu dextra robustam torqueat hastam,
 Et summo pendens uertice crista tremat.
 Fortiter arma mouens, bellandi exerceat artem:
 Nec procul à telis perstet habens clypeum.
 Congrediens aliquis gladium uibrando, uel hastam,
 In pugnam, socium cominus accipiat.
 Cum pedibusq; pedes, cum scutis scuta coaptans,
 Cum crista cristam, cum galea galcam:
 Et pectus iungens cum pectori, pugnet in hostem,
 Siue tenens hastam, siue tenens gladium.
 At uos, qui leuibus nudi trepidatis in armis,
 Grandia præualida mittite saxa manu:
 Atq; hostes contra teretes torqueat sagittas:
 Nec quis ab armatis ausit abesse uiris.
 Eiusdem.
 Gloria magna uiri est, qui primas ante phalanges
 Occupuit, patriæ nomine bella gerens.
 At miserum est, aliquis patria cum pulsus ex agris,
 Mendicans uictum querit ubiq; suum,
 Et chara cum matre, sene ex genitore uagatur,
 Vxorem iuuensem ex pignora parua trahens.
 Namq; odiosus erit, quamcunq; migrarit in urbem,
 Ut qui pauperiem pergraue gestet onus.
 Et genus infamat, ex formæ turpat honorem:

Deniq;

Deniq; ex anxietas ex dolor omnis adest.
 Atq; uiri tandem per tot discrimina tracti
 Quis pudor? aut que animum tangere cura potest?
 His nos pro patria, ex natis moriamur in armis,
 Nec uitam metuat perdere quisq; suam.
 O iuuenes propè conferti Mauortis obite
 Prælia, nec turpi uertite terga metu:
 Audaces quim este animis, ex pectore forti,
 Inter pugnandum nec sit obire graue.
 At queis iam nec membra uigent, ex quassa pedum uis,
 In bello pudeat deseruisse senes.
 Infame hoc ex turpe nimis iuuenum ante cateruas,
 In primis senior si cadat agminibus:
 Canos iamq; gerens barbae, capitisq; capillos,
 Exhalans animam pulucream per humum:
 Atq; tenens manibus respersa cruore pudenda,
 Cernenda iratis non nisi luminibus:
 Omnia persimilis iuueni, conamine magno
 Ut pubertatis flos sibi detur, agit.
 Ille oculis hominum gratus, dum uiuit, habetur:
 Strenuus at primis cæsus in agminibus.
 Progrediens aliquis maneat pede firmus utroq;
 In terra, stricto dente labella premens.
 E' NAVMACHIO, SIM. VAL-
 lamberto interprete.

Expertem ueneris satius mansisse, pudore
 Indomito, ex puris meditari gaudia curis:

Atq;

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

Eiusdem.

*Homo cum sis, nihil affere stabile:
Nec ubi uideris hominem, certa
Spacia etatis promitte. etenim
Muscae uolucris res in morem
Inconstantia rotat humanas.*

Eiusdem.

Nec ullus expers criminis, nec mortis est.

Eiusdem.

Vt arma fugias, fata non fugies tamen.

Eiusdem.

*De luce caspis cor memoriam non supra
Vnum tenebit, si cor habeamus, diem.*

F I N I S.

BASILEAE, EX OFFICINA
OPORINIANA, ANNO SALVTIS
humanae M. D. LXXVI. Mensē
Martio.